

Talouden tasapainottamisohjelma 2018

77/02.02.00/2017

KH 01.03.2017 § 22

Lisätiedot:

kaupunginjohtaja Christoffer Masar, puh. 050 411 0163
talousjohtaja Mikael Boström, puh. 050 377 1228
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 25.4.2016 § 21 vuosien 2017–2019 tasapainottamisohjelmasta. Vaikka vuoden 2017 talousarviossa ei pystytty täysin saavuttamaan valtuuston toimintakatteelle asettamaa ylärajaa, tasapainottamisohjelma muodosti selkeän ja toimivan raamin talousarviolaadinnalle ja toimialojen toiminnan mitoituksille ja menettelyä on syytä jatkaa.

Kaupungin alustava tilinpäätös vuodelta 2016 osoittaa suurta ylijäämää, mutta siihen sisältyy toimintatuotoissa oleva 9,1 milj. euron maanmyyntiin liittyvä myyntivoitto. Vuoden 2016 ennakoitua parempaan tulokseen vaikuttavat ennätysuurten maanmyyntitulojen ja toimialojen tiukan taloudenpidon lisäksi monet kertaluontoiset erät. Näitä olivat mm. erikoissairaanhoidon vuoden 2015 palautus 334 000 euroa, vuoden 2015 verotilitysten oikaisut ja kilpailukykyratkaisuun liittyvä lomarahojen leikkaus, joka näkyy jo vuoden 2016 tilinpäätöksessä noin 0,3 miljoonan euron säästönä. Ilman maanmyyntiin liittyviä voittoja sekä aiemmin mainittuja kertaeriä vuoden 2016 tulos olisi ollut selvästi alijäämäinen. Vuoden 2016 tilinpäätöksen ennakkotiedot esitellään tarkemmin kokouksessa.

Ennakoitua paremmasta vuoden 2016 tuloksesta huolimatta, vuodesta 2009 lähtien tulos on ollut tai olisi ollut alijäämäinen, mikäli myyntivoittoja tai muita satunnaisia tuottoja ei lasketa mukaan tulokseen. Tämä tarkoittaa sitä, että toiminnan vuotuiset kustannukset vuodesta 2009 lähtien ovat olleet korkeammat kuin säännölliset tulot.

Suurin syy negatiiviseen kehitykseen on ollut toimintakulujen liian nopea kasvu. Kaupungin toimintakulut kasvoivat 3,2 % vuonna 2015, 4,8 % vuonna 2014, 4,0 % vuonna 2013 ja 3,8 % vuonna 2012. Alustavan tilinpäätöksen perusteella toimintakulut kasvoivat säästötoimenpiteiden sekä mm. aiemmin mainitun kilpailukykyratkaisuun liittyvän lomarahojen leikkauksen sekä erikoissairaanhoidon oikaisueristä johtuen enää alle 1 % vuonna 2016. Toimintakuluista toiseksi merkittävimmät, palvelujen ostot, kasvoivat 8,6 % vuonna 2015 ja peräti 11,2 % vuonna 2014. Alustavan tilinpäätöksen perusteella palvelujen ostot kasvoivat enää alle 2 % vuonna 2016.

Vuonna 2012 kaupunki sai valtiosuusia vielä lähes 4 milj. euroa. Vuonna 2015 enää alle kymmenesosan siitä eli 325 000 euroa ja vuonna 2016 enää 304 000 euroa. Valtiosuudet tulevat vielä tulevina vuosina laskemaan ja tästä kaupungin tuloerästä tuleekin menoerä vuodesta 2017 lähtien, kun maksettavaa tulee 1 150 000 euroa. Yllämainittujen tekijöiden lisäksi suurista investoinneista johtuva poistojen voimakas kasvu tuo talou-

delle haasteita. Poistojen suuruus on suoraan riippuvainen pitkän aikavälin investointimenojen määrästä.

Huomattavasti aikaisempaa maltillisempi menokehitys vuonna 2016 sekä erityisesti erikoissairaanhoidon menojen tasaantuminen antavat hyvän mahdollisuuden koko kaupungin tasolla alittaa vuoden 2017 talousarvio ja mahdollistavat siten myös vuoden 2018 toimintakatteen pitämisen suunnitteen vuoden 2017 tasolla. Edellä mainitusta huolimatta kaupungin tulevassa talousarviossa vuodelle 2018 ei näillä näkymin päästä tasapainoiseen tai ylijäämäiseen talouteen. Taloussuunnitelman saamiseksi tasapainoon, on laadittava ohjelma, jossa asetetaan talousarvion laadintaa sitovat määräykset.

Johtuen erityisesti sote-uudistuksen toteutumisen ja rahoitusvaikutusten epävarmuudesta sekä siitä, että uusi valtuusto on aloittamassa 1.6.2017, on tässä vaiheessa tarkoituksenmukaista hyväksyä päivitetty tasapainottamisohjelma koskemaan ainoastaan vuotta 2018. Uusi kaupunginvaltuusto hyväksyy syksyllä 2017 tai alkuvuodesta 2018 koko valtuustokauden mittaisen investointiraamin, jossa määritellään sitovasti koko valtuustokauden nettoinvestointimäärä tai vaihtoehtoisesti keskimääräisen vuositasoisen nettoinvestointimäärän. Samassa yhteydessä päätetään tasapainottamisohjelman jatkosta vuodelle 2019 ja eteenpäin. Tasapainottamisohjelmaa muutetaan tarvittaessa myös sote-uudistuksen rahoitusta koskevien kokonaisvaikutusten ollessa lopullisesti selvillä.

Tasapainoisen talouden saavuttamiseksi kaupunginvaltuuston tulee vuodelle 2018 asettaa päätösehdotuksessa mainitut talouden hoitoa koskevat raja-arvot ja määräykset, joita tulee noudattaa talousarvion laadinnassa.

KJ:

KH esittää, että KV päättää asettaa tasapainoisen talouden saavuttamiseksi seuraavat talouden hoitoa koskevat raja-arvot ja määräykset, joita tulee noudattaa talousarvion laadinnassa:

- Vuoden 2018 toimintakate saa olla enintään -61,0 miljoonaa euroa.
- Toimintakatteella tarkoitetaan tässä yhteydessä sekä ulkoisten että sisäisten toimintatuottojen ja -kulujen katetta. Toimintakate ei sisällä käyttöomaisuuden myyntivoittoja.
- Toimintakatteen jako toimielimille tapahtuu kaupunginhallituksen vuosittain vahvistamien talousarvion ja -suunnitelman laadintaohjeen kautta valtuuston vahvistaman tasapainottamisohjelman puitteissa.
- Vuosikatteen on oltava positiivinen.
- Tasapainottamistoimenpiteet toteutetaan ilman henkilöstön irtisanomisia tai lomautuksia.
- Vuoden 2018 kunnallisveroaste säilytetään 17,00 ja kiinteistöveroihin tehdään ainoastaan mahdolliset laissa säädettyjen kiinteistöverojen alarajojen noston edellyttämät muutokset.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.